

Ertesi sabah, ben kapıyı açınca kadar, kapıya vurdu durdu. Dışarı çıktığımda endişeli olarak Claude'u sordum. Polonya'dan bana deri bir ceket getirmişti. Benzerini Claude'a da getirdiğini söyledi. Önceki geceden hiç söz etmedik, fakat daha sonraki seyahatlerinde, günde bir defa yazmayı hiç ihmal etmedi.

İLÂHELER VE SÜRTÜKLER

Tokat, hayret edilecek bir etki yaratmıştı. İki çeşit kadın olduğunu sık sık söyledim: İlâheler ve sürtükler. Şimdi bir ilâhe olduğumu; hiç olmazsa o an için, görüyordum.

Breslau Konferansı dünyanın dört bir yanından insanları bir araya getirmiş ve Pablo'nun söylediğine göre toplantının havası samimi ve dostça imiş. «Sadece bir toplantı, delegelere verilen toplu ziyafet bir katastrofdu. Polonyalılar ressamlığına politik sebeplerle eleştirmeye kalkışmadılar. Oysa yemeğin sonunda, Rus delegasyonundan biri ayağa kalktı ve benim konferansa katılmış olmamdan memnuniyet duyduklarını, fakat halâ dejenere bir stilde resim yapmaya devam etmemden ve Batının burjuva kültürünü temsil etmemden ötürü üzüntü duyduklarını belirtti. Ayrıca «empresyonist - sur realist» stildinden de söz etti. Oturduktan sonra, ben söz aldım ve bir Parti kâtipli tarafından eleştirilme karşısında susmayacağımı ve beni «empresyonist - sur realist» olarak adlandırma çabalarına inanılır bir şekilde bakamayacağımı belirttim. Beni muhakkak tahkir etmek istiyorsa, terim nolojiyi doğru olarak kullanması gerektiğini ve beni kübizmin kurucularından olarak suçlamasını söyledim. Almanya'da Naziler tarafından, işgal yıllarında Fransa'da olduğu üzere musevi - marksist bir ressam olarak güçlüklerle karşılaşmıştım. Şimdi ise, bu gibi konuşmalarla karşılaşmıyordum. Bu sözlerim etrafı harekete getirdi ve herkes çeşitli yönlere protesto etmeye başladılar. Ev sahibi durumundaki Polonyalılar Sovyetleri yatıştırmaya

Picasso

ile hayat

17

«Tokat hayret edilecek bir etki yaratmıştı»

çalıştılar. Bazı eserlerimin dejenere olduğunu teslim ediyorlardı. Fakat bir misafirlerinin tahkir edilmesine de göz yumamazlardı.

BARİŞ KONFERANSI VE BABALIK

Doğumdan önceki aylar, ilk çocuğumuz Claude'un doğumundan önceki günlere nazaran daha kolay geçti. Ağrılarım azdı. Buna rağmen vücutça kendimi daha zayıf hissediyordum. Geç yatıyorduk ve Claude ile birlikte erken uyanmak zorunda kalıyordum.

İkinci çocuğumun doğmasından aşağı yukarı iki ay önce doktor durumum üzerine endişeli olduğunu söyledi. Bir ay sonra yeniden gittiğimde, üç gün sonra yeniden gelmemi; üç gün sonra gittiğimde ise, evden eşyalarımı toplayıp kliniğe yattım gerektiğini belirtti.

Salle Pleyel'de Barış konferansının açıldığı 19 Nisan 1949 tarihinde oluyordu bunlar ve Pablo panolardan biri ile aşırı ölçüde uğraşmaktaydı. Bunun için protestom zayıf oldu ve doktora söylediklerimin gerçek olup olmadığını sordum. «Size enjeksiyon yapacağım ve iyiye

gideceksiniz.» dedi. Pablo'nun yapacak çok şeyi olduğundan itiraz ettim. Aldığım karşılık, «Bu beni ilgilendirmez» oldu. Eve gidip, doktorun söylediklerini Pablo'ya anlattım ve Marcel'ın beni kliniğe götürüp götürmeyeceğini sordum. Bu soruma çok kızdı. «Bugün Marcel'e benim ihtivacım var. Adamakıllı biliyorsun ki, Barış konferansında olmak zorun dayım. Ayrıca Paul Robertson'u da beraber almak zorundayım.» Durumun, onun için ne kadar biçimsiz olduğunu çok iyi bildiğimi, fakat benim için de kliniğe gitmekten başka çare olmadığını söyledim. «Güzel... Öyleyse neden bir ambulans çağmıyorsun?»

Bu konuşmalarımız sırasında orada bulunan ve gazetesini okumakta olan Marcel söze karıştı bu sırada: «Konferansa giderken kliniğe bırakamaz mıyız?» diye sordu Pablo'ya. Bunu, önemli bir Devlet meselesini konuşuyorlarmış gibi ciddi ciddi tartıştılar Nihayet Pablo: «Önce beni götürürsün, sonra geri gelir ve onu kliniğe götürürsün. Geç kalmak istemiyorum.» diye kararını bildirdi.

Üç gün önce benim yerime acılarına hissetmişti ve şimdi bütün dedi Konferansmış gibi görünüyordu.

BİR KIZ

ÇOCUĞU DOĞURDUM

Kliniğe gittiğimde saat akşamın beşi olmuştu ve doktor üç saatte beri beni beklemekteydi. Saat sekize doğru bir kız çocuğu dünyaya getirdim. Pablo, durumundan kendisini haberdar etmemi söyleyip durmuştu. Konferans artık ilgilendirmiyordu onu ve gene huysuz bir baba olmamıştı. Bütün Paris, onun ünlü güvercinini, Barış Konferansının açılışını bildiren duvar ilanlarında görmekteyken, bir kızı olduğunu öğrendiğinde adını Paloma koymaya karar vermişti. Hemen kliniğe geldi ve yeni güvercinine bir göz attı. «Cazip», «güzel» ve «harikülâde» buldu onu. Gene baba rolüne dönmüştü...

YENİ BİR ELBİSE

Aylardan beri Pablo'yu, kendine yeni bir elbise yaptırması için kandırmaya çalışıyordum. Eski bir şeyi atmak nasıl zor geliyorsa, yeni bir şey satın almak da o kadar zor geliyordu ona. Eski iki elbisesinden memnun olduğunu söyleyip duruyordu. Paloma'nın doğduğu gün, o iki elbisenin daha eski olanı üzerideydi. Kumaş o kadar incelmışti ki, Marcel ile kliniğe gelirlerken, otomobilin için de, pantolon dizinden yırtılıvermişti. Kliniğe geldiğinde, elinde tuttuğu yağmurluğu garip bir şekilde sol yanağına doğru tutmaya gayret ettiğine dikkat ettim ve oturduğunda, pantolonun yırtıldığından dizi ortaya çıktı. Bunun yeni bir elbise yaptırmak için yeterli bir sebep olacağını düşünerek sevdim doğrusu. «Ooooh...o zaman ister.» diye itiraza başlarken, bir korkuluğun üstüne giydirilen elbisenin bile daha iyi olduğunu söyledim. Nihayet terzisine yeni bir elbise ısmarlamaya razı oldu ve bir ay sonra üstünde görebildim. Ama klinikte geçirdiğim bir hafta içinde, ziyaretime geldiği seferlerde, yağmurluğunu, odanın sıcaklığına rağmen, çıkarmadı.

ELBİSE PROBLEMİ

Hazır elbise almak onun için çok zordu. Çünkü geniş omuzları ve omuzlarının genişliğine uygun genişlikte göğsü vardı. Fakat alt kısmı, özellikle beli o kadar inceydi ki, omuzları geniş, beli ince bir elbise bulmak mesele oluyordu elbette. Ayrıca terziye gidip prova etmekten

de hiç hoşlanmıyordu. gitmemizi söylediğimde, dışlarını gıcırdatıyor ve aklına prova sahnelerini getiriyordu. Bunun için aynı zamanda iki veya üç elbiseyi birden ısmarlıyor, böylece bir gidişde üçünün provasını da yaptırmış oluyordu. Seyahata çıktığında da eskilerini yanına alıyor, yenilerini ise evde, güveler yesin diye bırakıyordu. Eski elbiselerini de fırlatıp atmadığım için, yenilerinin mahvoluşunu seyrediyor ve altı ay sonra elbiseler, ön taraflarından gitmeğe başlıyordu.

Pablo'ya gittiğimde ne elbise, ne de elbise alacak param vardı ve Pablo'dan para istemek de istemiyordum. Bu uzun süre böyle devam etti. Fakat Claude'a gebe kaldığımda, Pablo'nun giymediği flanel bir pantolonu kendime göre yapmak zorunda kaldım. Yıllar sonra, yaptığım kabul edilemez şeylerin başında defalarca bunu söyledi durdu. İçini çekerek ve bazen de açıklı bir sesle şikâyet ederdi: «Gerçekten hoşuma giden tek pantolonumu alacağım yerde, yapacağın tek şey, dışarı çıkıp beline uygun bir pantolon almaktır. Şimdi o pantolonumu asla giyemeyeceğim, çünkü kendine göre genişlettin!»

ESKİ ELBİSE SEVGİSİ

Nihayet her taraftan eski elbiseleri görmekten gına geldi. Üstelik Paloma'nın doğumunda, beri Paris'de, atelyenin yanındaki iki odada kalmaktaydık. O hırsla günün birinde bütün eski elbiseleri fırlatıp atmaya karar verdim. Fakat kendisine haber verilmeden bir şeyinin atılmasına sinirlendiği ve hizmetçiler de bunu bildiklerinden, bu işi Paris'de yapamazdım. Nitekim bir seferinde çöp tenekesine fırlattığım bir elbiseyi oda hizmetçimiz İnes bula rak, Pablo'ya getirmiş ve: «Madamın neyi attığını görüyor musunuz? Bir hata...» Bu ise, Pablo'nun haftalarca bana söylenmesi için bir bahane meydana getirmişti.

Bu bakımdan, bütün eski elbiseleri paket yaptım ve Vallauris'e son gidişimizde yanıma aldım. Fakat gene de başarısızlıklarla uğradım. Çünkü attığım elbiseleri bahçıvan bulmuş ve eve getirmiş. Bunu, günün birinde o elbiselerden birini üstünde görmemle anlayabildim. Pablo'nun, onu bu eski elbiseleri giyerken görmekten memnun olmayacağını söyledim. Bahçıvan elbiselerin eski değil,

(Devamı var)